

EERSTE RESULTATEN HYGIËNECHECK KALF

Werken aan een lage infectiedruk rondom het jonge kalf

Een pasgeboren kalf heeft weinig weerstand en is vatbaar voor infecties. Dan vraag je je misschien wel eens af hoe je de infectiedruk rondom deze kalveren kan verlagen, zodat ze nog beter opstarten. Een belangrijk aspect daarbij is de hygiëne. Die kun je checken met de Hygiënecheck Kalf. We leggen uit hoe dit werkt.

Vele onderzoekers verdiepten zich in de factoren die een rol spelen bij het voorkómen dat kalveren in de eerste levensweken ziek worden. Toch werd er nog weinig gekeken naar wat deze factoren precies betekenen in de dagelijkse praktijk. Daarom was er in

2020 en 2021 een project om inzicht te krijgen in de situatie en de risicofactoren op Nederlandse melkveebedrijven. Aan dit project, 'Hygiëne rondom het jonge kalf', namen 92 melkveebedrijven deel. Daarbij werd specifiek gekeken naar de infectiedruk in de fase rond afkalven, in de eerste 24 uur na geboorte, de huisvesting van de jongste kalveren en de gezondheid van de kalveren.

Ruimte om infectiedruk te verlagen

Uit de resultaten van dit onderzoek bleek dat er op Nederlandse melkveebedrijven nog veel ruimte is om de infectiedruk rondom het kalf te verlagen. Frequent schoonmaken volgens vaste pro-

fectiedruk

tocollen helpt om de infectiedruk rondom het kalf te controleren. Diverse punten hebben een positief effect op de verlaging van de infectiedruk:

- Ervoor zorgen dat kalveren worden geboren in een schone afkalfstal.
- Biest en melk aanbieden uit schone melkverstrekkers.
- Het kalf in een schone box opvangen.
- De navel van het kalf direct na de geboorte ontsmetten.
- Zieke kalveren scheiden (ook gescheiden huisvesten) van de gezonde kalveren.

Wat is een Rodacplaatje?

Een Rodacplaatje is een bakje met daarin een voedingsbodem voor micro-organismen en een dekseltje dat die voedingsbodem tegen beschadiging en besmetting van buitenaf beschermt. Je kunt er allerlei oppervlakken mee controleren op de mate van verontreiniging door bacteriën. Voor het onderzoek in de Hygiënecheck Kalf druk je deze één keer kort op de aangegeven plek tegen de wand van de kalverbox of iglo.

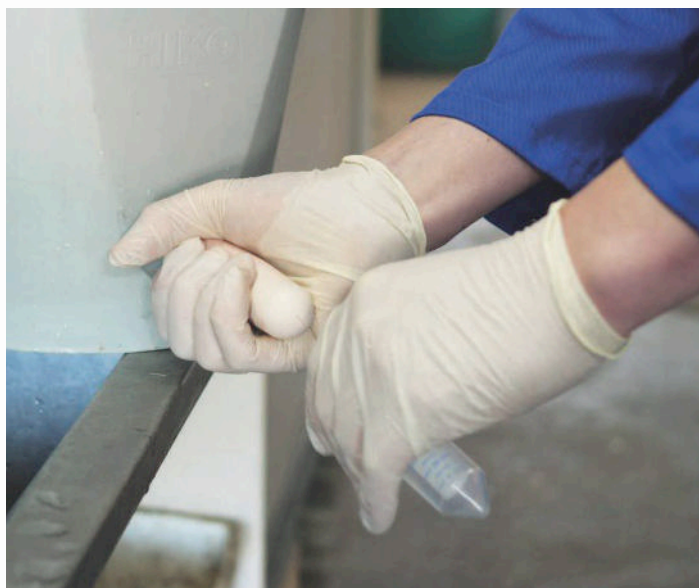
Onderzoeken op drie cruciale plekken

De Hygiënecheck Kalf bestaat uit drie onderzoeken waarmee je een indruk krijgt van de hygiëne op drie cruciale punten rondom het pasgeboren kalf: de kalverbox, de melkverstrekker en de biest. Je meet met deze onderzoeken de infectiedruk op die plekken. ►

Kalverbox of iglo

Als je de iglo's of kalverboxjes niet goed reinigt, kan een kalf in aanraking komen met ziekteverwekkers van oudere kalveren. Voor dit onderzoek neem je dan ook een monster van een gereinigde kalverbox of iglo, bij voorkeur net voor je deze gaat gebruiken voor een nieuw kalf. Dit onderzoek doe je met een zogenaamd Rodacplaatje (zie kader hierboven), waarmee we de hoeveelheid bacteriën kunnen bepalen. De uitslag van dit onderzoek vertelt je of de kalverbox goed gereinigd is.

Melkverstrekker (biestfles, sonde of speenemmer)

Materialen met melkresten zijn een voedingsbron voor (ziekteverwekkende) bacteriën en kunnen voor problemen zorgen. Je neemt een monster van een schoongemaakte biestfles, sonde of speenemmer. We meten de hoeveelheid bacteriën en kijken daarbij specifiek ook naar de aanwezigheid van *E. coli*. De uitslag geeft inzicht in de mate waarin de melkverstrekkers goed zijn gereinigd.

Waarom deze onderzoeken?

Je kunt Hygiënecheck Kalf gebruiken als preventieve tool om je jongveemanagement te optimaliseren. Of bij (diarree)problemen, om te weten of je de oorzaak moet zoeken in één van de drie onderzochte punten.

Op basis van de uitslagen weet je of de kalverboxen en de materialen die je gebruikt om biest te voeren en te bewaren goed worden gereinigd. En of de biest die je aan het kalfje voert vrij is van bacteriën. Is dat nou echt nodig, denk je misschien. Je reinigt de materialen altijd goed en ze zien er toch schoon uit? Toch betekent dat niet altijd dat ze ook daadwerkelijk vrij van bacteriën zijn. Dát kun je meten met de onderzoeken van de Hygiënecheck Kalf. Zo weet je of je schoonmaakprotocollen nog op orde zijn of dat er verbetering mogelijk is, want: goed starten kan maar één keer.

Wat zeggen de eerste uitslagen?

De eerste inzendingen van de Hygiënecheck Kalf én van de losse onderzoeken van de kalverbox (die we weggaven tijdens RMV Hardenberg en Gorinchem) kwamen eind vorig jaar binnen. We bekeken deze uitslagen. Wat lieten ze zien? Allereerst was er maar één bedrijf waarbij alle uitslagen geen reden gaven tot verbetering van de schoonmaakprotocollen. Dat betekent dat bij de overige bedrijven ruimte voor verbetering is.

Biest (uit de emmer waarin je de biest bewaart)

De kwaliteit van de biest is ook afhankelijk van de hoogte van het kiemgetal: door een hoog kiemgetal daalt de opname van antistoffen van het kalf. De kwaliteit van de biest neemt onder andere af als je 'm bewaart in een emmer die niet goed schoon is. De antistoffen in de biest gaan dan als het ware al aan de slag met de bacteriën in de emmer. Ze verliezen zo al een deel van hun werkzaamheid, nog voordat de biest in het kalf zit. Je neemt voor dit onderzoek een biestmonster uit de emmer waarin je de biest bewaart. We controleren dit monster dus op bacteriën en we kijken daarbij ook specifiek naar *E. coli*.

Kalverbox

Bij alle inzendingen werden er bacteriën in de kalverbox aangetoond. Hiervan had een kleine 40 procent de uitslag 'Weinig bacteriën aangetoond'. Dat is een prima uitslag, waarbij geen actie nodig is. Circa 60 procent van de bedrijven had als uitslag 'Veel bacteriën aangetoond'. Zij kregen advies en tips om hun schoonmaakprotocol aan te scherpen.

E.coli en bacteriën

Zowel de mestverstrekker als de biest werden onderzocht op de aanwezigheid van bacteriën. We keken daarbij ook specifiek naar *E. coli*. We zagen dat *E. coli* vaker werd aangetoond in de biestmonsters dan in de monsters van de melkverstrekker: in iets meer dan de helft van de biestmonsters werd *E. coli* aangetoond. In bijna alle gevallen werden er veel bacteriën aangetoond in de melkverstrekker en de biest. Ook hier geldt dat we deze bedrijven adviseren om hun schoonmaakprotocol aan te scherpen.

Ben jij nu ook benieuwd hoe het gesteld is met de hygiëne rond jouw eigen kalveren? Doe dan de Hygiënecheck Kalf. Het monsternamepakket met alle benodigde materialen om de monsters te nemen en in te sturen is te verkrijgen in onze webshop. ■

